Tomàs Aragay, un Premi Goya resident a Pontós

El guionista és autor del multipremiat "Truman", un film que ja és un fenòmen cinematogràfic i social

Tomàs Aragay

SÒNIA FUENTES / EMPORDA.INFO

"Hi ha temes com l´amor, la por a la mort, que són iguals per a tothom" explica el guionista de Truman, Tomàs Aragay, referint-se als dos protagonistes de la pel·lícula: Julián (Ricardo Darín) pateix càncer i s´afronta amb naturalitat a la mort. Es retroba amb el seu vell amic Tomás (Javier Cámara) el qual durant quatre dies l´acompanyarà en el que sembla que serà un comiat. Entremig hi ha un gos, de nom Truman, que ajuda a treure ferro a la història, un drama amb punts còmics que fa que l´espectador surti de la sala somrient.

El guionista Tomàs Aragay (Barcelona, 1968) parla des de casa seva, a Pontós del que ha significat rebre l´estatueta del Premi Goya rebut al millor guió escrit a quatre mans amb Cesc Gay, per 'Truman', un film que s´ha endut ja una llarga llista de premis i que ha provocat que torni a les sales, una nova oportunitat per reflexionar sobre la mort i l´acompanyament a la mort, de la mà de dos grans actors, Javier Cámara i Ricardo Darín.

Pensàveu que Truman arrasaria així als Goya?
Teníem bones sensacions, que la pel·lícula estava agradant era clar, però en els Premis Feroz, anteriors als Goya, no vam obtenir gaire cosa i això ens va despistar, no hi havia una clara favorita. Al final, Truman va guanyar els cinc premis més grossos i va ser una nit molt maca.

La idea del guió, com surt?
Feia temps que volíem parlar sobre com la gent s´enfronta a la mort, de com acompanyes al que està a punt de morir, però es va desar un temps. El tema va sorgir d´una experiència personal coneguda per nosaltres. I fa uns dos anys ens hi vam posar seriosament. La pel·lícula està escrita des del personatge de Javier Cámara, de qui acompanya algú que sap que pot morir. Després van sorgir altres coses: l´amistat entre dos amics. Amb en Cesc, havíem fet moltes pel·lícules corals i aquest cop ens volíem centrar en dos personatges. El tema era massa tràgic i vam trobar dos elements: un el gos, que no estava relacionat directament amb la mort, i després un personatge que s´encarava a la mort d´una forma sana: en parla, va a una funerària per fer els passos per enterrar-se, li diu al metge que no vol tractar-se, fa coses que no són habituals. Això fa que el personatge es trobi en situacions tragicòmiques. El llaç final va ser quan vam descobrir, cosa que no sempre és fàcil quan fas un guió, que el gos se l´havia de quedar l´amic (amb aquesta pregunta comença la pel·lícula).

Com és escriure a quatre mans?
Escriure entre dos és bo, sempre dic als meus alumnes que és més fàcil perquè tens algú amb qui parlar, és molt més ric, l´únic handicap d´aquest mètode és que t´has de portar bé personalment, hi ha d´haver afinitat pel que fa al llenguatge, en la manera de mirar el món, si no és contraproduent. Amb en Cesc ens coneixem molt bé i tenim un llenguatge molt comú, experiències molt comunes i ens complementem bé. A més tenim una productora que ens permet anar tranquils...

Novament els vostres personatges són masculins?
Amb en Cesc, hem fet moltes pel·lícules en què els protagonistes són homes, d´entrada perquè ens coneixem millor, ens és una psicologia més fàcil. Fem un cinema molt de personatge i s´han de construir bé. Encara no hem fet mai protagonistes femenines fortes i en tenim ganes, perquè hi ha més coses comunes del que sembla. Tot i que homes i dones s´expressen de forma diferent, tothom necessita ser estimat, té por a la mort, té ambicions personals, tothom té somnis. Després la gestió de tot això és diferent: els homes, tot i que és difícil generalitzar, tenen una sèrie de reaccions que se´ls atribueixen, i errors –més culturals que orgànics, igual que les dones, i també hi ha coses diferents en cada sexe..., però hi ha moltes històries que podria viure un home i una dona. Partint d´aquí aviat ens atrevirem a fer reaccions femenines (somriu).

Com definiria la masculinitat dels dos protagonistes?
Nosaltres, que ja tenim quaranta i ..., hem avançat molt en el sentit d´expressar-nos i els joves que ara tenen vint anys és evident que progressen així, i per bé. Hi ha homes molt tendres, sensibles amb els seus fills... els personatges són com John Wayne en la forma, però també tendres, són reflex de com som nosaltres.

Què té més pes a la pel·lícula, l´amistat incondicional o la mort?
Segons la mirada de l´espectador. Hi ha gent a qui li ha interessat molt quin paper juga l´amistat i gent que parla més sobre l´acompanyament a la mort, que és el que vehicula la pel·lícula. També hi ha gent que s´ha enamorat del gos, i ha patit molt.

La intenció, imagino, era fer reflexionar el públic...
Sí, sempre. Nosaltres li diem la chicha. Volem que el que fem faci pensar l´espectador, mirar-se a si mateix d´una altra manera. Hi ha d´haver peripècies, el públic s´ha d´enganxar a una història, però intentem que s´enriqueixi. A Truman, crec que surt de la sala amb la idea que és important ser capaç d´afrontar els rituals importants de la vida sent-hi present. Al film, l´amic travessa l´Atlàntic i al principi es disculpa perquè fa temps que no ha vingut, però sap que hi ha d´anar perquè el seu amic està malalt. Hi ha coses per les quals has de passar i, si no ho fas, et sents incomplet. És normal tenir por, però és un aprenentatge que has de fer...

La pel·lícula serveix per trencar tabús entorn de la mort...
Ha estat una sorpresa per a nosaltres... com a guionista estàs tan ficat que dramàticament la pel·lícula progressi

adequadament que després les conseqüències socials quasi se t´escapen, ho veus després amb les reaccions de la gent... però no era l´objectiu. L´últim gest del personatge: "He comprat unes pastilles i quan tingui molt dolor m´aniré" va sorgir molt tard... Però és cert que un tema candent i delicat com l´eutanàsia podria estar al darrere del film. De fet, la decisió del personatge: "Ja no em medico", és una decisió que pots prendre, però és una decisió de morir.

La senzillesa i naturalitat amb què s´aborda el tema de la mort, ha estat el que han premiat?
Quan una pel·lícula guanya així és perquè ha sortit rodona: el guió estava bé, els actors estaven meravellosos, hi ha una bona direcció, res està fora de lloc, el to s´ha aconseguit... l´estil global és molt auster, no volem embolcallar les coses, sinó que l´espectador s´hi enfronti sense massa filtres, no distreure´l amb músiques i paisatges, no som sensibleros.

La gent surt de la sala amb un somriure...
Això era el més difícil, aconseguir aquest to final, intentar que la gent sortís de veure la pel·lícula amb una mirada lluminosa sobre la vida... trobar l´equilibri va ser el més complicat.

La tria dels actors principals era primordial?
Vam començar a mig guió a imaginar qui podrien ser els protagonistes. Javier Cámara estava bastant clar, i per al protagonista vam pensar en Darín, no sabíem si acceptaria, però va dir que sí de seguida: va veure que era un bon paper i una història que li interessava. Vam decidir rodar a Madrid, ens semblava més natural ubicar-los allà, i ens venia de gust.

Truman torna a estar a les sales de tot l´estat...
Sí, tornarà a estar a 140 sales, l´efecte Goya significa una gran reestrena dins l´àmbit espanyol i això és genial per a la productora. Pel que fa als espectadors, ha estat la millor de totes les nostres pel·lícules, hem arribat al mig milió.

Com valora el moment actual del cinema espanyol?
El cinema espanyol sempre ha sigut una indústria petita, fràgil, a l´art espanyol li passa el mateix. Tenim talent, és evident, i per exemple, en cinema, apareixen directors que funcionen, però és tot molt inestable i el públic també és inestable. Ara, a més, la gent s´està acostumant a consumir cine a casa amb un mínim de despesa, és llei de vida, però amb el tema internet, s´ha de trobar una regla mitjana que permeti accedir als continguts a preu econòmic.

Font del document:
http://www.diaridegirona.cat/cultura/2016/02/19/tomas-aragay-premi-goya-resident/768511.html?utm_source=rss